

**

Zdroj: Právo
Autor: Jiří Vavroň
Číslo: 179
Datum: 03.08.2013
ISSN: 1211-2119
Identifikace: DCPR20130803010004
Jazyk: cz
Náklad: 129924
Název: Živnostníci si s životem ve stáří hlavu nelámou
Oblast: Celostátní deníky
Odkaz: <http://pravo.novinky.cz/>
Skóre: 0.80
Zpracováno: 03.08.2013 03:25:26
Str.: 1
Zkratka oblasti: DC
Klíčová slova: finanční, gramotnost

Živnostníci si s životem ve stáří hlavu nelámou

Živnostníci mohou v budoucnu představovat masivní skupinu žadatelů o sociální dávky. Placení sociálního pojištění (1836 korun měsíčně) v jen minimální výši jim totiž zajišťuje pouze minimální důchod, ze kterého se vyžít nedá. Na stáří si přitom šetří či se zajišťuje jinými způsoby pouze pětina z 870 tisíc registrovaných živnostníků.

Vyplývá to z analýzy Sociální a ekonomické postavení osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) v ČR v roce 2012, vydané Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí. Vyšší než povinné minimální důchodové pojištění si platí pouze čtvrtina OSVČ, nepovinné nemocenské pojištění jen 11 procent.

"Živnostníci se orientují na momentální efekty, nepřihlížejí k životním rizikům a nepředpokládají změny příjmů, výdajů a stáří, nevytvářejí ani rezervy," vyplývá ze studie Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí.

Zatímco živnostník s příjmem dvacet tisíc může při minimální výši sociálních odvodů očekávat šestitisícový důchod, zaměstnanec se stejným příjmem dvojnásobný. Za celý ekonomicky aktivní život ale platí zaměstnanec i jeho zaměstnavatel státu na povinných odvodech několikanásobně více než živnostník.

Tikající bomba věku

Zatím to společenský problém nepředstavuje. Pokud v současnosti živnostníci do penze odcházejí, jedná se o ty, kteří minimálně polovinu života pracovali jako zaměstnanci a zaměstnavatel za ně odváděl povinné odvody. Proto mají nárok na normální penzi.

(Pokračování na str. 7)

(Pokračování ze str. 1)

Do penzijního věku se ale pomalu blíží i ti živnostníci, kteří jinak než sami na sebe nikdy nepracovali, odvádějí díky odpočtům minimální daně a také si na penzi platí jen zákonné, tedy minimální pojištění. A to již sociální problém bude, upozorňují ekonomičtí analytici.

Počet živnostníků s minimálními důchody v blízkosti životního minima bude totiž logicky vzrůstat. Obtížné životní situace budou pak řešit veřejné rozpočty, sociální dávky, shodují se experti na sociální zabezpečení.

Ohrožení nepocitují

Přitom podle studie však nezáměr o zajištění ve stáří rozhodně nevyplývá z nějaké materiální deprivace živnostníků. Podle analýzy tři čtvrtiny oslovených živnostníků nemají problém se svými příjmy.

Samotní živnostníci ale příliš určité ohrožení nepocitují – podle dvou třetin z nich jim nějaké vážné nebezpečí nehrozí a pro případy nebezpečí jsou zajištěni. Ten problém je spíše skrytý a příliš se o něm nemluví, potvrzují ekonomičtí analytici.

Pokud přece jen živnostníci řeší, co bude, až nebudou moci aktivně pracovat, jedná se nejčastěji o osoby samostatně výdělečně činné s vysokoškolským vzděláním, které mají i vyšší finanční gramotnost a sledují v ekonomice dlouhodobé trendy vývoje.

Podíl vysokoškoláků však mezi živnostníky spíše klesá. Živnostníci se navíc podle analýzy v možnostech komerčního pojištění nevyznají, je pro ně nesrozumitelné, a proto tomu odpovídá i zájem o tyto produkty. Životní pojištění si platí jen třetina z nich.

Pětina odpovědných

Podle analýzy jen necelá polovina živnostníků si tvoří rezervy na nepředvídané životní události či nemoc.

Počet živnostníků, kteří si platí nemocenské pojištění, dlouhodobě klesá, je jich 11 procent. Při třítydenní karenční době, kdy si samostatný podnikatel hradí životní náklady ze svého, se totiž stává nemocenské pojištění prakticky zbytečné, zajímavé by bylo pouze v případě dlouhodobé pracovní neschopnosti. Více na případy dlouhodobé nemoci myslí starší živnostníci a ženy, které myslí na možnost otěhotnění a mateřství.

Část živnostníků spoléhá na to, že v případě nutnosti a potřeby jsou zajištěni i tím, že nakupují nemovitosti, které mohou výhodně pronajmát či prodat. Příjmy rodin živnostníků posilují příjmy partnera, ten se ovšem podílí i na krytí rizik z podnikání. V důchodu by se příjmy obou partnerů tedy logicky spojovaly.

Většina živnostníků nesleduje nástup penzijního věku, většina z nich chce pracovat, jak jen to půjde či dokud se to bude vyplácet. Dvě třetiny živnostníků se v průběhu aktivního života aktivně starají o své zdraví, 80 procent z nich pracuje maximálně 60 hodin týdně, dovolenou delší než dva týdny ročně čerpá polovina dotázaných.